

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 4.5.2016
COM(2016) 275 final

2016/0140 (NLE)

Πρόταση

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

**για σύσταση σχετικά με την καθιέρωση προσωρινού ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα σε
εξαιρετικές περιστάσεις που θέτουν σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου
Σένγκεν**

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

1. ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

- **Αιτιολόγηση και στόχοι της πρότασης**

Εισαγωγή

Η ΕΕ βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπη με πρωτοφανή μεταναστευτική και προσφυγική κρίση μετά την κατακόρυφη αύξηση των μικτών μεταναστευτικών ροών από το καλοκαίρι του 2015. Λόγω της κατάστασης αυτής, προέκυψαν σοβαρές δυσκολίες όσον αφορά τόσο τη διασφάλιση της διενέργειας αποτελεσματικών ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα σύμφωνα με το κεκτημένο του Σένγκεν όσο και την υποδοχή και την καταγραφή των αφικνούμενων μεταναστών. Στην κρίση αυτή διαπιστώθηκαν επίσης ευρύτερες διαρθρωτικές ελλείψεις στον τρόπο με τον οποίον προστατεύονται τα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης.

Η Ελληνική Δημοκρατία, κυρίως λόγω της γεωγραφικής της θέσης, έχει επηρεαστεί ιδιαίτερα από τις εν λόγω εξελίξεις και έχει αντιμετωπίσει ραγδαία αύξηση του αριθμού των μεταναστών που φθάνουν στα νησιά του Αιγαίου. Η μαζική εισροή είναι τέτοιας φύσης που θα έθετε τον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων οποιουδήποτε κράτους μέλους υπό έντονη πίεση.

Μηχανισμός Αξιολόγησης Σένγκεν

Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου¹ και με το ετήσιο πρόγραμμα αξιολόγησης για το 2015², από τις 10 έως τις 13 Νοεμβρίου 2015 πραγματοποιήθηκε απροειδοποίητη επίσκεψη για να αξιολογηθεί η εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν στον τομέα της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων από την Ελληνική Δημοκρατία στα χερσαία σύνορά της (Ορεστιάδα, Φυλάκιο, Καστανιές, Νέα Βύσσα), καθώς και στα θαλάσσια σύνορά της (Χίος και Σάμος) με την Τουρκία.

Στις 2 Φεβρουαρίου 2016, η Επιτροπή εξέδωσε εκτελεστική απόφαση για την κατάρτιση έκθεσης αξιολόγησης της Ελληνικής Δημοκρατίας σχετικά με την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν στον τομέα της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων³, στην οποία κατέληγε στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις στη διενέργεια ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα οι οποίες πρέπει να καλυφθούν και να αντιμετωπιστούν από τις ελληνικές αρχές. Αυτές οι σοβαρές ελλείψεις συνιστούν, όσον αφορά τη διενέργεια ελέγχου στα εξωτερικά σύνορα, μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων που προβλέπονται στο άρθρο 16 παράγραφοι 1 και 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013.

Στις 12 Φεβρουαρίου 2016, το Συμβούλιο εξέδωσε, σύμφωνα με το άρθρο 15 του κανονισμού (ΕΕ) 1053/2013, συστάσεις για την αντιμετώπιση των σοβαρών ελλείψεων που διαπιστώθηκαν κατά την αξιολόγηση και υπέδειξε τις προτεραιότητες για την εφαρμογή των συστάσεων αυτών. Οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση ενός μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν και την κατάρτιση της απόφασης της εκτελεστικής επιτροπής της 16ης Σεπτεμβρίου 1998 σχετικά με τη σύσταση της μόνιμης επιτροπής για την αξιολόγηση και την εφαρμογή της σύμβασης Σένγκεν (ΕΕ L 295 της 6.11.2013, σ. 27).

² Εκτελεστική απόφαση C(2014)8377 της Επιτροπής, της 14ης Νοεμβρίου 2014, για τη θέσπιση του ετήσιου προγράμματος αξιολόγησης των αιφνίδιων επιτόπιων επισκέψεων το 2015 σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση ενός μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν.

³ C(2016) 450 της 2ας Φεβρουαρίου 2016.

διασφαλίσουν ότι σε όλα τα εξωτερικά σύνορα της Ελληνικής Δημοκρατίας διενεργείται έλεγχος των εξωτερικών συνόρων ο οποίος συνάδει με το κεκτημένο του Σένγκεν, ώστε να μην διακυβεύεται η λειτουργία του χώρου Σένγκεν.

Στις 24 Φεβρουαρίου 2016, η Επιτροπή, σύμφωνα με το άρθρο 19β του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 562/2006 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2006, για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (του τότε ισχύοντος κώδικα συνόρων του Σένγκεν)⁴, εξέδωσε συστάσεις σχετικά με ειδικά μέτρα που πρέπει να ληφθούν από την Ελληνική Δημοκρατία σε συνέχεια της έκθεσης αξιολόγησης της 2ας Φεβρουαρίου 2016 προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις συστάσεις του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2016.

Στις 12 Μαρτίου 2016, η Ελληνική Δημοκρατία κοινοποίησε, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) 1053/2016, το σχέδιο δράσης της προς αποκατάσταση των ελλείψεων που επισημάνθηκαν στην έκθεση αξιολόγησης και σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου. Στις 12 Απριλίου 2016, η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) 1053/2016, την εκτίμησή της ως προς την καταλληλότητα του σχεδίου δράσης. Η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι «έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος από την Ελλάδα. Ωστόσο, απαιτούνται περαιτέρω βελτιώσεις στο σχέδιο δράσης που υποβλήθηκε από τις ελληνικές αρχές για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των ελλείψεων που εντοπίστηκαν κατά την αξιολόγηση του Νοεμβρίου 2015. Ειδικότερα, για πολλές δράσεις, χρειάζεται μεγαλύτερη σαφήνεια σε ό,τι αφορά τα χρονοδιαγράμματα, την ευθύνη και τον οικονομικό σχεδιασμό. Επιπλέον, η υλοποίηση ορισμένων δράσεων δεν μπορεί ακόμη να θεωρηθεί επαρκής ή ολοκληρωμένη»⁵.

Τρέγοντες προσωρινοί έλεγχοι στα εσωτερικά σύνορα

Η υποδοχή πρωτοφανούς αριθμού μεταναστών που έφθασαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση από το 2015 και μετά, καθώς και οι ελλείψεις που διαπιστώθηκαν κατά την αξιολόγηση του Νοεμβρίου 2015 σε τμήματα των ελληνικών εξωτερικών συνόρων, οδήγησαν σε σημαντικές δευτερογενείς μετακινήσεις, εξαιτίας των οποίων αρκετά κράτη μέλη επανέφεραν προσωρινά τους ελέγχους σε μέρος ή στο σύνολο των εσωτερικών τους συνόρων επικαλούμενα σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια ως αποτέλεσμα της ανεξέλεγκτης εισροής προσώπων τα οποία δεν φέρουν τα προσήκοντα δικαιολογητικά και/ή δεν καταγράφονται κατά την άφιξή τους στο πρώτο κράτος μέλος της ΕΕ.

Επί του παρόντος, πέντε κράτη μέλη του Σένγκεν έχουν κοινοποιήσει στην Επιτροπή ότι διενεργούν προσωρινούς ελέγχους στα εσωτερικά τους σύνορα, ώστε να αντιμετωπίσουν τη σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια που προκλήθηκε από δευτερογενείς μετακινήσεις παράτυπων μεταναστών λόγω σοβαρών ελλείψεων κατά τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα. Όλα αυτά τα κράτη μέλη έχουν παρατείνει αρκετές φορές τους ελέγχους αυτούς, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Σύμφωνα με τις πρόσφατες κοινοποιήσεις:

- η Γερμανία κοινοποίησε την επαναφορά των ελέγχων από τις 13 Σεπτεμβρίου 2015 έως τις 13 Μαΐου 2016 σε όλα τα εσωτερικά της σύνορα, με ιδιαίτερη έμφαση στα χερσαία σύνορα μεταξύ Γερμανίας και Αυστρίας. Η απόφαση είχε ως αιτιολογία τη σοβαρή απειλή για την εσωτερική ασφάλεια και τη δημόσια τάξη λόγω της μαζικής εισροής παράτυπων μεταναστών των οποίων η ταυτοποίηση, η λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων και η καταγραφή δεν πραγματοποιήθηκαν ορθά σε κανένα άλλο κράτος μέλος της ΕΕ κατά την άφιξή τους στην ΕΕ.

⁴ ΕΕ L 105 της 13.4.2006, σ. 1.

⁵ COM(2016) 220 final της 12ης Απριλίου 2016.

- Η Αυστρία κοινοποίησε την επαναφορά των ελέγχων από τις 16 Σεπτεμβρίου 2015 έως τις 16 Μαΐου 2016 σε όλα τα εσωτερικά της σύνορα, με ιδιαίτερη έμφαση στα χερσαία σύνορα μεταξύ Αυστρίας και Σλοβενίας και Αυστρίας και Ουγγαρίας. Ως λόγος για την επαναφορά των ελέγχων στα σύνορα αναφέρθηκε η μαζική εισροή υπηκόων τρίτων χωρών που διέρχονται τα σύνορα της Αυστρίας, γεγονός που προκαλεί υπερβολική πίεση στις υπηρεσίες έκτακτης ανάγκης και τις δημόσιες υποδομές.
- Η Σουηδία κοινοποίησε την επαναφορά των ελέγχων από τις 12 Νοεμβρίου 2015 μέχρι τις 8 Μαΐου 2016 σε όλα τα εσωτερικά της σύνορα, με ιδιαίτερη έμφαση σε επιλεγμένους λιμένες στη νότια αστυνομική περιφέρεια και στη δυτική αστυνομική περιφέρεια, καθώς και στη γέφυρα του Öresund. Ως λόγος για την απόφαση επαναφοράς προσωρινών συνοριακών ελέγχων αναφέρθηκαν καταρχάς οι άνευ προηγουμένου μεταναστευτικές ροές μικτού χαρακτήρα οι οποίες αποτελούν προκλήσεις για τη λειτουργία της σουηδικής κοινωνίας. Οι έλεγχοι αυτοί εξακολουθούν να αιτιολογούνται από τον μεγάλο αριθμό αιτούντων άσυλο και τις συνέπειες του άνευ προηγουμένου μεγάλου αριθμού αιτήσεων άσυλου το 2015.
- Η Νορβηγία κοινοποίησε την επαναφορά των ελέγχων από τις 26 Νοεμβρίου 2015 έως τις 12 Μαΐου 2016. Οι εκ νέου έλεγχοι αφορούν το σύνολο των εσωτερικών συνόρων αλλά δίνεται ιδιαίτερη έμφαση σε όλους τους λιμένες στους οποίους εκτελούνται δρομολόγια οχηματαγωγών πλοίων προς τη Σουηδία, τη Γερμανία και τη Δανία. Ως λόγος για την απόφαση επαναφοράς, καθώς και για τις μετέπειτα παρατάσεις αναφέρθηκαν οι συνέπειες των απρόβλεπτων μεταναστευτικών πιέσεων και οι συνακόλουθες προκλήσεις για τη λειτουργία της νορβηγικής κοινωνίας.
- Η Δανία κοινοποίησε την επαναφορά των ελέγχων από τις 4 Ιανουαρίου 2016 έως τις 2 Ιουνίου 2016 σε όλα τα εσωτερικά της σύνορα, με ιδιαίτερη έμφαση στα οχηματαγωγά πλοία που καταπλέουν από τη Γερμανία, καθώς και στα χερσαία σύνορα Δανίας-Γερμανίας. Μολονότι ως λόγος για την αρχική απόφαση είχαν αναφερθεί οι απρόβλεπτες μεταναστευτικές ροές και τα συνοριακά μέτρα που λήφθηκαν στις γειτονικές χώρες, εξαιτίας των οποίων θα μπορούσε δυνητικά να καθηλωθεί πολύ μεγάλος αριθμός παράνομων μεταναστών στην περιοχή της Κοπεγχάγης, η τελευταία κοινοποίηση υπογράμμισε τους αστάθμητους παράγοντες σχετικά με τον τεράστιο αριθμό προσφύγων και μεταναστών που βρίσκονται ήδη στην ΕΕ.

Για τη Γερμανία και την Αυστρία, η Επιτροπή αναγνώρισε ρητώς, στη γνώμη που εξέδωσε στις 23 Οκτωβρίου 2015⁶, την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα των ληφθέντων μέτρων. Με βάση τις πληροφορίες που παρασχέθηκαν από τις γερμανικές και αυστριακές αρχές, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι εν λόγω επαναφορές των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα επιτρέπουν να αντιμετωπιστεί επαρκώς η προσδιορισθείσα απειλή για την εσωτερική ασφάλεια και δημόσια τάξη σύμφωνα με τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Η εκτίμηση αυτή επιβεβαιώθηκε από μεταγενέστερες πληροφορίες και δεδομένα που υπέβαλαν τα ανωτέρω και διάφορα άλλα κράτη μέλη, εμπλεκόμενοι οργανισμοί και όργανα της ΕΕ και οι ομάδες της Επιτροπής που είναι παρούσες επί τόπου στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης.

Η Επιτροπή παρακολουθεί διαρκώς την κατάσταση σε όλα τα σχετικά κράτη μέλη για να αξιολογεί κατά πόσον η επαναφορά των εσωτερικών ελέγχων έχει περιοριστεί στο ελάχιστο αναγκαίο. Οι έλεγχοι αυτοί δεν προκάλεσαν σοβαρές διαταραχές ούτε περιόρισαν αδικαιολόγητα την ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων και των εμπορευμάτων στο

⁶ C(2015) 7100 final.

εσωτερικό του χώρου Σένγκεν. Οι διαθέσιμες πληροφορίες δείχνουν επίσης ότι τα μέτρα που τέθηκαν σε εφαρμογή συνέβαλαν αποτελεσματικά στην αποκατάσταση της τάξης στις ροές προσώπων κατά τη διέλευση συγκεκριμένων εσωτερικών συνόρων και, ως εκ τούτου, περιόρισαν τις δευτερογενείς μετακινήσεις.

Προς μια συντονισμένη προσέγγιση των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα

Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Αποκατάσταση του χώρου Σένγκεν - Χάρτης πορείας»⁷, η Επιτροπή αναφέρθηκε στην ανάγκη, εάν οι μεταναστευτικές πιέσεις και οι σοβαρές ελλείψεις στον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων εξακολουθούν να υφίστανται και μετά τις 12 Μαΐου 2016, να υποβάλει στο Συμβούλιο πρόταση σύμφωνα με το άρθρο 29 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα⁸ (ο κώδικας συνόρων του Σένγκεν ο οποίος ισχύει σήμερα), με την οποία θα συνιστά μια συνεκτική ενωσιακή προσέγγιση για τους ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, έως ότου να μετριαστούν ή να εξαλειφθούν οι διαρθρωτικές ελλείψεις στον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων. Η ανακοίνωση εκθέτει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την επιστροφή στην ομαλή λειτουργία του χώρου Σένγκεν το αργότερο μέχρι το τέλος του 2016.

Το άρθρο 29 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν προβλέπει την ειδική διαδικασία για εξαιρετικές περιπτώσεις, όταν η συνολική λειτουργία του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα τίθεται σε κίνδυνο επειδή παραμένουν σοβαρές αδυναμίες που σχετίζονται με τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα, οι οποίες έχουν διαπιστωθεί σε έκθεση αξιολόγησης σχετικά με κράτος μέλος, στον βαθμό που οι περιστάσεις αυτές συνιστούν σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια εντός του χώρου Σένγκεν ή σε τμήματα αυτού, και όταν όλα τα άλλα μέτρα έχουν αποδειχθεί ανεπαρκή για να μετριάσουν τη διαπιστωθείσα σοβαρή απειλή. Σε αυτές τις περιπτώσεις, το Συμβούλιο μπορεί, ως έσχατη λύση για την προστασία των κοινών συμφερόντων του χώρου Σένγκεν, να συστήσει σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη να επαναφέρουν τους συνοριακούς ελέγχους στο σύνολο ή σε συγκεκριμένα τμήματα των εσωτερικών συνόρων του(ς) για περίοδο έως και έξι μηνών (με δυνατότητα παράτασης για μέγιστη συνολική περίοδο έως δύο ετών).

Αξιολόγηση της κατάστασης έως τις 12 Μαΐου 2016

Σύμφωνα με το άρθρο 21 παράγραφος 3 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, όταν το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος πρέπει να υποβάλει έκθεση σχετικά με την υλοποίηση του σχετικού σχεδίου δράσης εντός τριών μηνών, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013, και αν, μετά την εν λόγω περίοδο τριών μηνών, η Επιτροπή κρίνει ότι η κατάσταση συνεχίζεται, μπορεί να κινηθεί η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 29 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι η μέγιστη περίοδος που επιτρέπεται από τις σχετικές διατάξεις του κώδικα συνόρων του Σένγκεν για μονομερή επαναφορά ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα από ορισμένα κράτη μέλη θα λήξει στα μέσα Μαΐου (βλ. ανωτέρω), και ότι η Ελλάδα έχει ήδη υποβάλει την έκθεση που προβλέπεται στο άρθρο 16 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013, η Επιτροπή δεν πρέπει να περιμένει έως τη λήξη της περιόδου των τριών μηνών για να εκτιμήσει αν στις 12 Μαΐου 2016 η κατάσταση παραμένει ως έχει, ιδίως δεδομένου ότι η Επιτροπή έχει στη διάθεσή της αρκετές πληροφορίες όσον αφορά την κατάσταση του ελέγχου των εξωτερικών συνόρων στην Ελληνική Δημοκρατία.

Η εκτίμηση αυτή βασίζεται, μεταξύ άλλων, στις λεπτομερείς πληροφορίες που παρέχονται από το ή τα σχετικά κράτη μέλη ή οργανισμούς της ΕΕ, ή λαμβάνονται κατά τη διάρκεια

⁷ COM(2016) 120 final.

⁸ EE L 77 της 23.3.2016, σ. 1.

επιτόπιων επισκέψεων. Μεταξύ των πληροφοριών που έχει στη διάθεσή της η Επιτροπή, συγκαταλέγονται οι πληροφορίες που υπέβαλαν οι ομάδες της Επιτροπής που είναι παρούσες στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης στην Ελληνική Δημοκρατία, οι πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν κατά την προαναγγελθείσα επιτόπια επίσκεψη αξιολόγησης Σένγκεν που πραγματοποιήθηκε στην Ελληνική Δημοκρατία από τις 10 έως τις 16 Απριλίου 2016 για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν στον τομέα της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων, σύμφωνα με το ετήσιο πρόγραμμα αξιολόγησης για το 2016⁹, καθώς και οι πληροφορίες που συγκέντρωσε η Επιτροπή κατά την εκπόνηση εκθέσεων σχετικά με τη μετανάστευση προς την Ελληνική Δημοκρατία¹⁰.

Στην ανακοίνωσή της σχετικά με την «Αξιολόγηση του σχεδίου δράσης της Ελλάδας για την αντιμετώπιση των σοβαρών ελλείψεων που εντοπίστηκαν στην αξιολόγηση του 2015 σχετικά με την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν στον τομέα της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων», η Επιτροπή ζήτησε από την Ελληνική Δημοκρατία να υποβάλει πρόσθετα στοιχεία και διευκρινίσεις έως την 26η Απριλίου 2016, θεωρώντας ότι «απαιτούνται περαιτέρω βελτιώσεις στο σχέδιο δράσης που υποβλήθηκε από τις ελληνικές αρχές για την ολοκληρωμένη αντιμετώπιση των ελλείψεων που εντοπίστηκαν κατά την αξιολόγηση του Νοεμβρίου 2015. Ειδικότερα, για πολλές δράσεις, χρειάζεται μεγαλύτερη σαφήνεια σε ό,τι αφορά τα χρονοδιαγράμματα, την ευθύνη και τον οικονομικό σχεδιασμό. Επιπλέον, η υλοποίηση ορισμένων δράσεων δεν μπορεί ακόμη να θεωρηθεί επαρκής ή ολοκληρωμένη. Τέλος, για ορισμένες δράσεις χρειάζονται ουσιαστικές πρόσθετες πληροφορίες ή διευκρινίσεις». Επιπλέον, σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 4 του κανονισμού για τον μηχανισμό αξιολόγησης Σένγκεν, η Ελληνική Δημοκρατία πρέπει να υποβάλει έκθεση σχετικά με την υλοποίηση του σχεδίου δράσης της εντός της ίδιας περιόδου των τριών μηνών.

Στις 26 Απριλίου, η Ελληνική Δημοκρατία υπέβαλε στην Επιτροπή τα ζητηθέντα πρόσθετα στοιχεία και διευκρινίσεις σχετικά με το σχέδιο δράσης της. Στις 29 Απριλίου 2016, η Ελληνική Δημοκρατία διαβίβασε στην Επιτροπή την έκθεση για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης.

Σημαντική τεχνική και χρηματοδοτική στήριξη παρασχέθηκε στην Ελληνική Δημοκρατία τόσο από την Επιτροπή όσο και από τα κράτη μέλη της ΕΕ. Από τις αρχές του 2015, η Επιτροπή χορήγησε βοήθεια έκτακτης ανάγκης ύψους 181 εκατ. EUR. Η χρηματοδότηση έκτακτης ανάγκης χορηγείται επιπροσθέτως των 509 εκατ. EUR που έχουν ήδη διατεθεί στην Ελληνική Δημοκρατία στο πλαίσιο των εθνικών προγραμμάτων στον τομέα της μετανάστευσης και της διαχείρισης των συνόρων για την περίοδο 2014-2020. Ο Frontex, αφενός, έχει διευκολύνει την ανάπτυξη τεχνικού εξοπλισμού και ανθρώπινων πόρων από άλλα κράτη μέλη, προκειμένου να διασφαλιστούν οι αποτελεσματικοί έλεγχοι και η προστασία των εξωτερικών χερσαίων και θαλάσσιων συνόρων της Ελληνικής Δημοκρατίας, ιδίως μέσω των κοινών επιχειρήσεων «POSEIDON SEA» και «RAPID INTERVENTION POSEIDON» που πραγματοποιούνται στα θαλάσσια σύνορα και, αφετέρου, έχει συντονίσει κοινές επιχειρήσεις ευέλικτων επιχειρησιακών δραστηριοτήτων και των σημείων επαφής στα εξωτερικά χερσαία σύνορα. Ο Frontex έχει επίσης συγχρηματοδοτήσει την εσωτερική ανακατανομή εξοπλισμού και συνοριοφυλάκων από την Ελληνική Δημοκρατία. Τέλος, η

⁹ C(2015) 8537 της 9.12.2015.

¹⁰ Πρώτη έκθεση για τη μετεγκατάσταση και την επανεγκατάσταση της 16.3.2016 (COM(2016) 165 final), έκθεση προόδου σχετικά με την εφαρμογή της προσέγγισης των κέντρων υποδοχής και ταυτοποίησης στην Ελλάδα της 4.3.2016 (COM(2016) 141 final), δεύτερη έκθεση για τη μετεγκατάσταση και την επανεγκατάσταση της 12.4.2016 (COM(2016) 222 final), πρώτη έκθεση σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην εφαρμογή της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας της 20.4.2016 (COM(2016) 231 final).

Επιτροπή, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EYYA), ο Frontex, η Ευρωπόλ και η Eurojust συνεργάζονται επιτόπου με τις ελληνικές αρχές για να τις βοηθήσουν να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις που υπέχουν σύμφωνα με το δίκαιο της ΕΕ και να προβαίνουν ταχέως στην ταυτοποίηση, στην καταγραφή και στη λήψη των δακτυλικών αποτυπωμάτων των εισερχόμενων μεταναστών στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης.

Η Ελληνική Δημοκρατία έχει επιτελέσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά την αντιμετώπιση πολλών από τις αδυναμίες στη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων που εντοπίστηκαν κατά την αξιολόγηση του Νοεμβρίου 2015. Επιπλέον, η αρχική υλοποίηση της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας της 18ης Μαρτίου 2016¹¹, μαζί με τις συνεχιζόμενες επιχειρήσεις του Frontex και του NATO, οδήγησαν σε δραστική μείωση του αριθμού των παράτυπων μεταναστών και των αιτούντων άσυλο που διέρχονται από την Τουρκία στην Ελληνική Δημοκρατία. Η σημαντική μείωση της ροής παράτυπων μεταναστών και αιτούντων άσυλο στην Ελληνική Δημοκρατία, μαζί με τη στήριξη που παρέχεται από οργανισμούς της ΕΕ και από άλλα κράτη μέλη στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης, έδωσε τη δυνατότητα στην Ελληνική Δημοκρατία να βελτιώσει σημαντικά την καταχώριση των νεοαφικνούμενων παράτυπων μεταναστών και αιτούντων άσυλο. Η βιωσιμότητα της ουσιαστικής μείωσης της μεταναστευτικής ροής πρέπει να επιβεβαιωθεί. Επίσης η πρόοδος που επιτυγχάνεται από την Ελλάδα στον τομέα της επιστροφής θα εξαρτηθεί από τη βιωσιμότητα της ουσιαστικής μείωσης της μεταναστευτικής ροής, καθώς και από τη δημιουργία και διατήρηση δομών και την παροχή επαρκών πόρων που θα επιτρέπουν την αποτελεσματική επιστροφή των παράτυπων μεταναστών.

Μετά από ανάλυση των πληροφοριών που υποβλήθηκαν από την Ελληνική Δημοκρατία, των πορισμάτων στα οποία κατέληξαν οι εμπειρογνώμονες της Επιτροπής κατά την επιτόπια επίσκεψη αξιολόγησης Σένγκεν τον Απρίλιο του 2016 (με την επιφύλαξη της έκθεσης αξιολόγησης η οποία πρόκειται να συνταχθεί σύμφωνα με το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013), καθώς και των πληροφοριών που συγκεντρώθηκαν χάρη στην παρουσία των υπηρεσιών της Επιτροπής στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης, γίνεται η ακόλουθη αποτίμηση:

- Χάρη στην υποστήριξη των αντίστοιχων οργανισμών της ΕΕ (Frontex, EYYA), τόσο με εξοπλισμό όσο και με ανθρώπινους πόρους, έχει βελτιωθεί σημαντικά η διαδικασία καταγραφής των παράτυπων μεταναστών στα ελληνικά νησιά (Λέσβο, Σάμο, Κω και Σύμη) και στα χερσαία σύνορα με την Τουρκία στα οποία πραγματοποιήθηκε επίσκεψη (κέντρο καταγραφής Φυλάκιο). Οι νεοαφικνούμενοι παράτυποι μετανάστες ταυτοποιούνται πλήρως και καταχωρίζονται στη βάση δεδομένων Eurodac μετά τη λήψη των δακτυλικών τους αποτυπωμάτων. Διενεργείται έλεγχος ασφαλείας των μεταναστών και των ταξιδιωτικών τους εγγράφων. Όσον αφορά τη στέγαση των μεταναστών αυτών, η κατάσταση άλλαξε μετά την 20ή Μαρτίου 2016 με την έναρξη εφαρμογής της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας της 18ης Μαρτίου 2016.
- Επί του παρόντος, το εθνικό σύστημα διαχείρισης των συνόρων της Ελληνικής Δημοκρατίας δεν διαθέτει ακόμη τις απαιτούμενες λειτουργικές και διοικητικές ικανότητες για τη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων σύμφωνα με τα πρότυπα του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, αν και βρίσκονται σε εξέλιξη εργασίες για τη δημιουργία αυτών των ικανοτήτων. Ειδικότερα, ορισμένες βασικές λειτουργίες, π.χ. η ανάλυση κινδύνου, δεν έχουν υλοποιηθεί πλήρως, η δε προσέγγιση στο θέμα της διαχείρισης των συνόρων είναι κατακεραματισμένη. Δεν χρησιμοποιείται πλήρως από την Ελληνική Δημοκρατία ολόκληρο το εθνικό δυναμικό που είναι κατάλληλο για την επιτήρηση των συνόρων (Στρατός, Ναυτικό).

¹¹ SN 38/16 της 18.3.2016.

- Για την επιτήρηση των θαλάσσιων συνόρων με την Τουρκία, η Ελλάδα εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από τη στήριξη της ΕΕ, του Frontex και των άλλων κρατών μελών. Ωστόσο, χωρίς τη στήριξη αυτή, η Ελλάδα δεν θα μπορούσε να διατηρήσει επαρκές επίπεδο επιτήρησης των θαλάσσιων συνόρων. Για να έχει επίγνωση των καταστάσεων, η Ελληνική Ακτοφυλακή (η συνοριακή αρχή που είναι υπεύθυνη για την επιτήρηση των θαλάσσιων συνόρων) βασίζεται στις πληροφορίες που της διαβιβάζονται από το Ελληνικό Πολεμικό Ναυτικό και τον Ελληνικό Στρατό, καθώς και από τον περιορισμένο αριθμό των δικών της σκαφών περιπολίας και παρατηρητηρίων. Επιπλέον, η ικανότητα αντίδρασης δεν θεωρείται ικανοποιητική λαμβανομένης υπόψη της γειτνίασης της Τουρκίας και του κινδύνου παράτυπης μετανάστευσης, παρά την εφαρμογή της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας· δεν υπάρχει αξιόπιστη, σε σχεδόν πραγματικό χρόνο εικόνα της κατάστασης σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο, ούτε είναι διαθέσιμο ασφαλές δίκτυο κινητών επικοινωνιών προς χρήση από τις αρχές συνοριακού ελέγχου.
- Για την επιτήρηση των χερσαίων συνόρων με την Τουρκία και την Αλβανία, ο αριθμός του προσωπικού, το επίπεδο επίγνωσης της κατάστασης και η ικανότητα αντίδρασης, καθώς και ο εξοπλισμός είναι επαρκή, μπορούν όμως να γίνουν ακόμη βελτιώσεις σε ορισμένα σημεία. Στα χερσαία σύνορα με την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας (αστυνομική διεύθυνση Κιλκίς, που είναι υπεύθυνη για την επιτήρηση των συνόρων σε τμήμα μήκους 87 km) η επιτήρηση των συνόρων δεν βρίσκεται επί του παρόντος σε πλήρη συμμόρφωση με τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Επιπλέον, δεν υφίσταται αυτοματοποιημένο σύστημα βιντεοπαρακολούθησης στα σύνορα, η επίγνωση της κατάστασης ήταν πολύ περιορισμένη και δεν υπήρχε διαθέσιμη συνολική επιχειρησιακή εικόνα. Δεν γίνεται συστηματική καταγραφή των μεταναστών που εντοπίζονται στην περιοχή αυτή και οι οποίοι δεν καταγράφηκαν κατά την είσοδό τους στην Ελληνική Δημοκρατία.

Κατά συνέπεια, παρά τις σημαντικές προσπάθειες που κατέβαλε η Ελληνική Δημοκρατία και τη σημαντική πρόοδο που επιτεύχθηκε, δεν θα αντιμετωπιστούν κατάλληλα και σφαιρικά όλες οι σοβαρές ελλείψεις στη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων που εντοπίστηκαν κατά την αξιολόγηση του Νοεμβρίου 2015 εντός της τρίμηνης προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 21 παράγραφος 3 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Ορισμένες από τις σοβαρές ελλείψεις στον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων εξακολουθούν να υφίστανται και θέτουν σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα.

Η κατάλληλη λειτουργία του συστήματος επιτήρησης των συνόρων, της ταυτοποίησης και καταγραφής των παράτυπων μεταναστών και των διαδικασιών υποδοχής και επιστροφής εξακολουθεί να είναι απαραίτητη για την ορθή λειτουργία του χώρου Σένγκεν. Επιπλέον, παραμένει στην Ελληνική Δημοκρατία σημαντικός αριθμός μη καταγεγραμμένων μεταναστών οι οποίοι ενδέχεται να επιδιώξουν να μεταβούν παράτυπα σε άλλα κράτη μέλη.

Κατά συνέπεια, ορισμένες από τις σοβαρές ελλείψεις στους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα που προκάλεσαν σημαντικές δευτερογενείς μετακινήσεις, εξαιτίας των οποίων αρκετά κράτη μέλη επανέφεραν προσωρινά τους ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα για λόγους σχετικούς με τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, εξακολουθούν να υφίστανται και να θέτουν σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα. Ο συνεχιζόμενος κίνδυνος δευτερογενών μετακινήσεων απαιτεί την υιοθέτηση συνεκτικής, συντονισμένης και βιώσιμης προσέγγισης στον έλεγχο των εσωτερικών συνόρων.

Δεδομένου ότι όλα τα άλλα μέτρα έχουν αποδειχθεί ανεπαρκή για να μετριάσουν τη διαπιστωθείσα σοβαρή απειλή, συνάγεται το συμπέρασμα ότι στην παρούσα περίπτωση

πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή του άρθρου 29 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν ως έσχατης λύσης.

Πεδίο της προτεινόμενης σύστασης

Το άρθρο 29 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν αποτελεί ασφαλιστική δικλείδα για τη συνολική λειτουργία του χώρου Σένγκεν. Το άρθρο αυτό δεν αποσκοπεί στην επιβολή κυρώσεων ή στην απομόνωση ενός κράτους μέλους, ούτε στον αποκλεισμό οιασδήποτε κράτους μέλους από τον χώρο Σένγκεν· αντιθέτως, έχει ως στόχο να μετριάσει τις σοβαρές απειλές για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια εντός του χώρου Σένγκεν. Μέχρι σήμερα, οι παράτυποι μετανάστες δεν μετακινούνται σε σημαντικούς αριθμούς αεροπορικώς ή διά θαλάσσης από την Ελληνική Δημοκρατία προς άλλα κράτη μέλη. Η επαναφορά των ελέγχων στους εν λόγω επιβάτες δεν θα μετρίαζε επομένως τις απειλές και θα ήταν, συνεπώς, δυσανάλογη. Ως εκ τούτου, η πρόταση δεν θα πρέπει να εξετάσει το ενδεχόμενο επιβολής ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα από όλα τα κράτη μέλη για τους επιβάτες πτήσεων και οχηματαγωγών που μετακινούνται από/προς την Ελληνική Δημοκρατία. Το άρθρο 29 αποτελεί εξ' ορισμού μέτρο που περιορίζεται όσον αφορά τόσο το πεδίο εφαρμογής όσο και τη διάρκειά του στα απολύτως αναγκαία για την αντιμετώπιση της απειλής που θέτει σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα.

Σχετικά με το πεδίο εφαρμογής των προσωρινών ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα που συνιστάται δυνάμει του άρθρου 29, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, θα πρέπει να επιτραπεί στα κράτη μέλη τα οποία επί του παρόντος διενεργούν ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, και συγκεκριμένα στη Γερμανία, τη Δανία, την Αυστρία και τη Σουηδία, καθώς και στη συνδεδεμένη χώρα Νορβηγία, να εξακολουθήσουν να τους διενεργούν, δεδομένου ότι οι εν λόγω έλεγχοι έχουν αποδειχθεί ικανοί να αντιμετωπίζουν αποτελεσματικά τη σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη και την εσωτερική ασφάλεια που προκλήθηκε από τις δευτερογενείς μετακινήσεις παράτυπων μεταναστών προερχόμενων από την Ελληνική Δημοκρατία. Τα εσωτερικά σύνορα που επηρεάζονται επί του παρόντος από τους ελέγχους αντιστοιχούν πράγματι στις διαπιστωθείσες μεταναστευτικές οδούς και απειλές, με επίκεντρο σε συγκεκριμένα τμήματα των χερσαίων συνόρων ή σε συγκεκριμένους λιμένες.

Τα κράτη μέλη που αποφασίζουν να διενεργούν έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα σύμφωνα με την παρούσα σύσταση θα πρέπει να ενημερώνουν σχετικά τα υπόλοιπα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή.

Ο έλεγχος στα εσωτερικά σύνορα θα πρέπει να διενεργείται μόνον κατά το αναγκαίο μέτρο, η έντασή του να περιορίζεται στα απολύτως αναγκαία και να εμποδίζει όσο το δυνατόν λιγότερο τη διέλευση των αντίστοιχων εσωτερικών συνόρων από το ευρύ κοινό. Προς τον σκοπό αυτό, πρέπει να διενεργούνται στοχευμένοι έλεγχοι. Επιπλέον, η αναγκαιότητα αυτών των ελέγχων, μαζί με τα τμήματα των συνόρων που επηρεάζονται, θα πρέπει να επαναξιολογείται τακτικά σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη, λαμβανομένης υπόψη της μεταβαλλόμενης κατάστασης.

Έλεγχος στα σύνορα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο κατά το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την αντιμετώπιση όλων των σοβαρών αδυναμιών στη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης. Διάφορες νομοθετικές πρωτοβουλίες και δράσεις της Ένωσης που αποσκοπούν στην ενίσχυση της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων (όπως η Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, η επιστροφή στην πλήρη εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας της ΕΕ για το άσυλο από την Ελληνική Δημοκρατία, η επίσπευση της εφαρμογής του σχεδίου μετεγκατάστασης έκτακτης ανάγκης, η δήλωση ΕΕ-Τουρκίας) θα πρέπει επίσης να εφαρμοστούν και να καταστούν πλήρως λειτουργικές χωρίς καθυστέρηση, ώστε να συμβάλλουν περαιτέρω στην ουσιαστική μείωση των δευτερογενών μετακινήσεων παράτυπων μεταναστών.

Η Επιτροπή θα παρακολουθεί την εφαρμογή της παρούσας σύστασης και την επιτόπια κατάσταση και, εφόσον απαιτείται, θα προτείνει προσαρμογές στην παρούσα σύσταση, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι αλλαγές στις μεταναστευτικές ροές.

Σε τέσσερις μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας σύστασης, η Επιτροπή σκοπεύει να υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της και, με την ευκαιρία αυτή, η Επιτροπή ενδέχεται να προτείνει τροποποιήσεις με βάση την αποκτηθείσα πείρα και τις περιστάσεις.

- **Συνοχή με ισχύουσες διατάξεις στον τομέα πολιτικής**

Η παρούσα σύσταση αποσκοπεί στην εφαρμογή των υφιστάμενων διατάξεων στον τομέα πολιτικής.

- **Συνοχή με άλλες πολιτικές της Ένωσης**

Η παρούσα σύσταση συνδέεται με την πολιτική της Ένωσης για την εσωτερική αγορά και για τη μετανάστευση και το άσυλο.

2. ΝΟΜΙΚΗ ΒΑΣΗ, ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΟΤΗΤΑ ΚΑΙ ΑΝΑΛΟΓΙΚΟΤΗΤΑ

- **Νομική βάση**

Άρθρο 29 του κανονισμού (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα.

- **Επικουρικότητα (σε περίπτωση μη αποκλειστικής αρμοδιότητας)**

Το άρθρο 29 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2016/399 ορίζει ότι το Συμβούλιο εκδίδει σύσταση για προσωρινούς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα βάσει πρότασης της Επιτροπής.

Η ανάληψη δράσης σε επίπεδο Ένωσης είναι απαραίτητη όταν τίθεται σε κίνδυνο η συνολική λειτουργία του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα.

- **Αναλογικότητα**

Η παρούσα πρόταση δεν υπερβαίνει τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου.

3. ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ ΕΚ ΤΩΝ ΥΣΤΕΡΩΝ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΕΩΝ, ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΕΩΝ ΜΕ ΤΑ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΜΕΝΑ ΜΕΡΗ ΚΑΙ ΕΚΤΙΜΗΣΕΩΝ ΕΠΙΠΤΩΣΕΩΝ

- **Εκ των υστέρων αξιολογήσεις / έλεγχοι καταλληλότητας ισχύουσας νομοθεσίας**

Άνευ αντικειμένου

- **Διαβουλεύσεις με τα ενδιαφερόμενα μέρη**

Άνευ αντικειμένου

- **Συλλογή και χρήση εμπειρογνωσίας**

Άνευ αντικειμένου

- **Εκτίμηση των επιπτώσεων**

Άνευ αντικειμένου

- **Καταλληλότητα του κανονιστικού πλαισίου και απλούστευση**

Άνευ αντικειμένου

- **Θεμελιώδη δικαιώματα**

Η προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων λήφθηκε υπόψη κατά την κατάρτιση της πρότασης.

4. ΔΗΜΟΣΙΟΝΟΜΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ

Άνευ αντικειμένου

5. ΛΟΙΠΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Άνευ αντικειμένου

Πρόταση

ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗ ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

για σύσταση σχετικά με την καθιέρωση προσωρινού ελέγχου στα εσωτερικά σύνορα σε εξαιρετικές περιστάσεις που θέτουν σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου Σένγκεν

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,

τον κανονισμό (ΕΕ) 2016/399 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 9ης Μαρτίου 2016, περί κώδικα της Ένωσης σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα (κώδικας συνόρων του Σένγκεν)¹², και ιδίως το άρθρο 29,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Η ΕΕ βρίσκεται σήμερα αντιμέτωπη με πρωτοφανή μεταναστευτική και προσφυγική κρίση έπειτα από τη ραγδαία αύξηση των μικτών μεταναστευτικών ροών από το 2015 και μετά. Λόγω της κατάστασης αυτής, προέκυψαν σοβαρές δυσκολίες όσον αφορά τόσο τη διασφάλιση της διενέργειας αποτελεσματικών ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα σύμφωνα με το κεκτημένο του Σένγκεν όσο και την υποδοχή και την διεκπεραίωση των υποθέσεων των αφικνούμενων μεταναστών. Στην κρίση αυτή διαπιστώθηκαν επίσης ευρύτερες διαρθρωτικές ελλείψεις στον τρόπο με τον οποίον προστατεύονται τα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης.
- (2) Η Ελληνική Δημοκρατία, κυρίως λόγω της γεωγραφικής της θέσης, έχει επηρεαστεί ιδιαίτερα από τις εν λόγω εξελίξεις και έχει αντιμετωπίσει ραγδαία αύξηση του αριθμού των μεταναστών που φθάνουν στα νησιά του Αιγαίου.
- (3) Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου¹³ και με το ετήσιο πρόγραμμα αξιολόγησης για το 2015¹⁴, από τις 10 έως τις 13 Νοεμβρίου 2015 πραγματοποιήθηκε απροειδοποίητη επίσκεψη για να αξιολογηθεί η εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν στον τομέα της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων από την Ελληνική Δημοκρατία στα χερσαία σύνορά της (Ορεστιάδα, Φυλάκιο, Καστανιές, Νέα Βύσσα), καθώς και στα θαλάσσια σύνορά της (Χίος και Σάμος) με την Τουρκία.

¹² ΕΕ L 77 της 23.3.2016, σ. 1.

¹³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση ενός μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν και την κατάργηση της απόφασης της εκτελεστικής επιτροπής της 16ης Σεπτεμβρίου 1998 σχετικά με τη σύσταση της μόνιμης επιτροπής για την αξιολόγηση και την εφαρμογή της σύμβασης Σένγκεν (ΕΕ L 295 της 6.11.2013, σ. 27).

¹⁴ Εκτελεστική απόφαση C(2014)8377 της Επιτροπής, της 14ης Νοεμβρίου 2014, για τη θέσπιση του ετήσιου προγράμματος αξιολόγησης των αιφνίδιων επιτόπιων επισκέψεων το 2015 σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 του Συμβουλίου, της 7ης Οκτωβρίου 2013, σχετικά με τη θέσπιση ενός μηχανισμού αξιολόγησης και παρακολούθησης για την επαλήθευση της εφαρμογής του κεκτημένου του Σένγκεν.

- (4) Στις 2 Φεβρουαρίου 2016, η Επιτροπή εξέδωσε εκτελεστική απόφαση για την κατάρτιση έκθεσης αξιολόγησης της Ελληνικής Δημοκρατίας σχετικά με την εφαρμογή του κεκτημένου του Σένγκεν στον τομέα της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων¹⁵, στην οποία κατέληγε στο συμπέρασμα ότι υπάρχουν σοβαρές ελλείψεις στη διενέργεια ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα οι οποίες πρέπει να καλυφθούν και να αντιμετωπιστούν από τις ελληνικές αρχές.
- (5) Στις 12 Φεβρουαρίου 2016, το Συμβούλιο εξέδωσε συστάσεις για την αντιμετώπιση των σοβαρών ελλείψεων που διαπιστώθηκαν κατά την αξιολόγηση και υπέδειξε τις προτεραιότητες για την εφαρμογή των συστάσεων αυτών. Οι ελληνικές αρχές θα πρέπει να λάβουν τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να διασφαλίσουν ότι σε όλα τα εξωτερικά σύνορα της χώρας διενεργείται έλεγχος των εξωτερικών συνόρων ο οποίος συνάδει με το κεκτημένο του Σένγκεν, ώστε να μην διακυβεύεται η λειτουργία του χώρου Σένγκεν.
- (6) Στις 24 Φεβρουαρίου 2016, η Επιτροπή εξέδωσε συστάσεις σχετικά με συγκεκριμένα μέτρα που πρέπει να ληφθούν από την Ελληνική Δημοκρατία μετά την έκθεση αξιολόγησης της 2ας Φεβρουαρίου 2016 προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις συστάσεις του Συμβουλίου της 12ης Φεβρουαρίου 2016.
- (7) Στις 12 Μαρτίου 2016, η Ελληνική Δημοκρατία κοινοποίησε το σχέδιο δράσης της προς αποκατάσταση των ελλείψεων που επισημάνθηκαν στην έκθεση αξιολόγησης και σύμφωνα με τις συστάσεις του Συμβουλίου. Στις 12 Απριλίου 2016, η Επιτροπή υπέβαλε στο Συμβούλιο την εκτίμησή της ως προς την καταλληλότητα του σχεδίου δράσης. Μολονότι η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι έχει σημειωθεί σημαντική πρόοδος από την Ελλάδα, απαιτούνται περαιτέρω βελτιώσεις στο σχέδιο δράσης για την κατάλληλη και σφαιρική αντιμετώπιση των ελλείψεων που εντοπίστηκαν στην έκθεση αξιολόγησης. Η Επιτροπή κάλεσε την Ελληνική Δημοκρατία να παράσχει πρόσθετα στοιχεία και διευκρινίσεις σχετικά με το σχέδιο δράσης της μέχρι τις 26 Απριλίου.
- (8) Στις 26 Απριλίου, η Ελληνική Δημοκρατία υπέβαλε στην Επιτροπή τα ζητηθέντα πρόσθετα στοιχεία και διευκρινίσεις σχετικά με το σχέδιο δράσης της. Στις 29 Απριλίου 2016, η Ελληνική Δημοκρατία διαβίβασε στην Επιτροπή την έκθεση για την εφαρμογή του σχεδίου δράσης σύμφωνα με το άρθρο 16 παράγραφος 4 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1053/2013.
- (9) Από τις 10 έως τις 16 Απριλίου 2016, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1053/2013 και το ετήσιο πρόγραμμα αξιολόγησης για το 2016, πραγματοποιήθηκε προαναγγεληθείσα επιτόπια επίσκεψη στην Ελληνική Δημοκρατία¹⁶.
- (10) Η υποδοχή πρωτοφανούς αριθμού μεταναστών που έφθασαν στην Ευρωπαϊκή Ένωση από το 2015, καθώς και οι ελλείψεις που διαπιστώθηκαν κατά την αξιολόγηση του Νοεμβρίου 2015 σε τμήματα των εξωτερικών συνόρων της Ένωσης, οδήγησαν σε σημαντικές δευτερογενείς μετακινήσεις, προκαλώντας σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια σε διάφορα κράτη μέλη.
- (11) Επί του παρόντος, πέντε κράτη Σένγκεν (Αυστρία, Γερμανία, Δανία, Σουηδία και Νορβηγία) διενεργούν ελέγχους στα εσωτερικά τους σύνορα, ώστε να αντιμετωπίσουν τη σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια που προκλήθηκε από δευτερογενείς μετακινήσεις παράτυπων μεταναστών λόγω σοβαρών ελλείψεων

¹⁵ C(2016) 450 της 2ας Φεβρουαρίου 2016.

¹⁶ C(2015)8537 της 9ης Δεκεμβρίου 2015.

κατά τους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα. Οι εν λόγω επαναφορές των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα επιτρέπουν να αντιμετωπιστεί επαρκώς η προσδιορισθείσα απειλή για την εσωτερική ασφάλεια και δημόσια τάξη σύμφωνα με τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν, και τα εν λόγω μέτρα είναι αναγκαία και θεωρούνται αναλογικά. Στις 23 Οκτωβρίου 2015, η Επιτροπή εξέδωσε γνώμη σχετικά με την αναγκαιότητα και την αναλογικότητα των ελέγχων στα εσωτερικά σύνορα τους οποίους επανέφεραν η Γερμανία και η Αυστρία¹⁷ καταλήγοντας στο συμπέρασμα ότι η επανεισαγωγή των ελέγχων, καθώς και οι παρατάσεις ουσ, έγιναν σύμφωνα με τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν.

- (12) Στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Αποκατάσταση του χώρου Σένγκεν - Χάρτης πορείας»¹⁸, η Επιτροπή αναφέρθηκε στην ανάγκη, εάν οι μεταναστευτικές πιέσεις και οι σοβαρές ελλείψεις στον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων εξακολουθούν να υφίστανται και μετά τις 12 Μαΐου 2016, να υποβάλει στο Συμβούλιο πρόταση σύμφωνα με το άρθρο 29 παράγραφος 2 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν με την οποία θα συνιστά μια συνεκτική ενωσιακή προσέγγιση για τους ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα, ώσπου οι διαρθρωτικές ελλείψεις στον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων να μετριαστούν ή να εξαλειφθούν. Η ανακοίνωση εκθέτει τα μέτρα που πρέπει να ληφθούν για την επιστροφή στην ομαλή λειτουργία του χώρου Σένγκεν το αργότερο μέχρι το τέλος του 2016.
- (13) Η Ελληνική Δημοκρατία έχει επιτελέσει σημαντική πρόοδο όσον αφορά την αντιμετώπιση πολλών από τις αδυναμίες στη διαχείριση των εξωτερικών συνόρων που εντοπίστηκαν κατά την αξιολόγηση του Νοεμβρίου 2015. Επιπλέον, η αρχική υλοποίηση της δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας της 18ης Μαρτίου 2016¹⁹, μαζί με τις συνεχιζόμενες επιχειρήσεις του Frontex και του NATO, οδήγησαν σε δραστική μείωση του αριθμού των παράτυπων μεταναστών και των αιτούντων άσυλο που διέρχονται από την Τουρκία στην Ελληνική Δημοκρατία. Η σημαντική μείωση της ροής παράτυπων μεταναστών και αιτούντων άσυλο στην Ελληνική Δημοκρατία, μαζί με τη στήριξη που παρέχεται από οργανισμούς της ΕΕ και από άλλα κράτη μέλη στα κέντρα υποδοχής και ταυτοποίησης, έδωσε τη δυνατότητα στην Ελληνική Δημοκρατία να βελτιώσει σημαντικά την καταχώριση των νεοαφικνούμενων παράτυπων μεταναστών και αιτούντων άσυλο. Η διατηρησιμότητα της σημαντικής μείωσης της μεταναστευτικής ροής πρέπει να επιβεβαιωθεί.
- (14) Παρά τη σημαντική πρόοδο, δεν μπόρεσαν να αντιμετωπιστούν κατάλληλα και σφαιρικά όλες οι σοβαρές ελλείψεις εντός της τριμήνιας προθεσμίας που προβλέπει το άρθρο 21 παράγραφος 3 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2016/399. Ορισμένες από τις σοβαρές ελλείψεις στον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων εξακολουθούν να υφίστανται και θέτουν σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα. Ειδικότερα, η Ελληνική Δημοκρατία δεν ήταν σε θέση να εξαλείψει τις διαρθρωτικές αδυναμίες στον έλεγχο των εξωτερικών συνόρων όσον αφορά το συνολικό της σύστημα διαχείρισης των συνόρων, την επιτήρηση των συνόρων και την επίγνωση των καταστάσεων. Επιπλέον, σημαντικός αριθμός προσώπων που διαμένουν παράτυπα στο έδαφος της Ελληνικής Δημοκρατίας δεν έχει καταγραφεί και ενδέχεται να επιδιώξει να μεταβεί παράτυπα σε άλλα κράτη μέλη. Ο κίνδυνος δευτερογενών μετακινήσεων είναι ιδιαίτερα σημαντικός για τους παράτυπους μετανάστες που δεν φιλοξενούνται σε κατάλληλες εγκαταστάσεις υποδοχής. Τέλος, ενώ το Συμβούλιο συνέστησε στην Ελληνική Δημοκρατία να λάβει

¹⁷ C(2015)7100 της 23ης Οκτωβρίου 2015.

¹⁸ C(2016) 120 final.

¹⁹ SN 38/16 της 18.3.2016.

κατάλληλα μέτρα για να διασφαλίσει ότι σε όλα τα εξωτερικά σύνορα της χώρας διενεργείται έλεγχος των εξωτερικών συνόρων ο οποίος συνάδει με το κεκτημένο του Σένγκεν, η επιτήρηση των συνόρων στα σύνορα με την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας δεν βρίσκεται επί του παρόντος σε πλήρη συμμόρφωση με τον κώδικα συνόρων του Σένγκεν. Η Ελληνική Δημοκρατία δεν εφάρμοσε τη σύσταση της Επιτροπής να λάβει περαιτέρω μέτρα στα σύνορα με την πρώην Γιουγκοσλαβική Δημοκρατία της Μακεδονίας ώστε να διασφαλίσει ότι οι υπήκοοι τρίτων χωρών μπορούν να εξέρχονται από το έδαφος της Ελληνικής Δημοκρατίας μόνο στα καθορισμένα συνοριακά σημεία διέλευσης. Τούτο αυξάνει τον κίνδυνο δευτερογενών μετακινήσεων μεταναστών προς άλλα κράτη μέλη.

- (15) Κατά συνέπεια, ορισμένες από τις σοβαρές ελλείψεις στους ελέγχους στα εξωτερικά σύνορα που οδήγησαν σε σημαντικές δευτερογενείς μετακινήσεις, εξαιτίας των οποίων αρκετά κράτη μέλη επανέφεραν προσωρινά τους ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα για λόγους σχετικούς με τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια, εξακολουθούν να υφίστανται και να θέτουν σε κίνδυνο τη συνολική λειτουργία του χώρου χωρίς ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα. Ο συνεχιζόμενος κίνδυνος δευτερογενών μετακινήσεων απαιτεί την υιοθέτηση μιας συνεκτικής, συντονισμένης και διατηρήσιμης προσέγγισης στον έλεγχο των εσωτερικών συνόρων.
- (16) Δεδομένου ότι όλα τα άλλα μέτρα έχουν αποδειχθεί ανεπαρκή για να μετριάσουν τη διαπιστωθείσα σοβαρή απειλή, συνάγεται το συμπέρασμα ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις για την εφαρμογή του άρθρου 29 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν ως έσχατη λύση.
- (17) Ως εκ τούτου, σύσταση να διενεργούν ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα βάσει του άρθρου 29 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν θα πρέπει να απευθυνθεί, με βάση τις διαθέσιμες πληροφορίες, σε εκείνα τα κράτη μέλη τα οποία επί του παρόντος διενεργούν ελέγχους στα εσωτερικά σύνορα ως απόκριση σε σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη ή την εσωτερική ασφάλεια η οποία προκλήθηκε από δευτερογενείς μετακινήσεις παράτυπων μεταναστών, δηλαδή στη Γερμανία, τη Δανία, την Αυστρία και τη Σουηδία, καθώς και στη συνδεδεμένη χώρα Νορβηγία. Θα πρέπει να επιτραπεί στα εν λόγω κράτη μέλη να διενεργούν τέτοιους ελέγχους δεδομένου ότι οι έλεγχοι αυτοί αντιμετωπίζουν επαρκώς τη σοβαρή απειλή για τη δημόσια τάξη και την εσωτερική ασφάλεια όσον αφορά τις δευτερογενείς μετακινήσεις παράτυπων μεταναστών. Τα εσωτερικά σύνορα που επηρεάζονται επί του παρόντος από τους ελέγχους αντιστοιχούν στις διαπιστωθείσες μεταναστευτικές διαδρομές και απειλές, με επίκεντρο σε συγκεκριμένα τμήματα των χερσαίων συνόρων ή σε συγκεκριμένους λιμένες.
- (18) Τα κράτη μέλη που αποφασίζουν να διενεργούν έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα σύμφωνα με την παρούσα σύσταση θα πρέπει να ενημερώνουν σχετικά τα υπόλοιπα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή.
- (19) Σύμφωνα με το άρθρο 29 του κώδικα συνόρων του Σένγκεν, οι έλεγχοι θα πρέπει να διενεργούνται μόνον κατά το αναγκαίο μέτρο, η έντασή τους να περιορίζεται στα απολύτως αναγκαία και να εμποδίζουν όσο το δυνατόν λιγότερο τη διέλευση των αντιστοιχών εσωτερικών συνόρων από το ευρύ κοινό. Προς τον σκοπό αυτό, πρέπει να διενεργούνται στοχευμένοι έλεγχοι. Η αναγκαιότητα αυτών των ελέγχων, μαζί με τα τμήματα των συνόρων που επηρεάζονται, θα πρέπει να επαναξιολογείται τακτικά σε συνεργασία με τα ενδιαφερόμενα κράτη μέλη.
- (20) Ο έλεγχος στα σύνορα θα πρέπει να διενεργείται μόνον κατά το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την αντιμετώπιση της απειλής για τη δημόσια τάξη και την εσωτερική

ασφάλεια. Διάφορες νομοθετικές πρωτοβουλίες και δράσεις της Ένωσης που αποσκοπούν στην ενίσχυση της διαχείρισης των εξωτερικών συνόρων (όπως η Ευρωπαϊκή Συνοριοφυλακή και Ακτοφυλακή, η επιστροφή στην πλήρη εφαρμογή των διατάξεων της νομοθεσίας της ΕΕ για το άσυλο από την Ελληνική Δημοκρατία, η επίτευξη της εφαρμογής του σχεδίου μετεγκατάστασης έκτακτης ανάγκης, η δήλωση ΕΕ-Τουρκίας) θα πρέπει επίσης να εφαρμοστούν και να καταστούν πλήρως λειτουργικές χωρίς καθυστέρηση ώστε να συμβάλλουν περαιτέρω στην ουσιαστική μείωση των δευτερογενών μετακινήσεων παράτυπων μεταναστών,

- (21) Το Συμβούλιο σημειώνει ότι η Επιτροπή θα παρακολουθεί την εφαρμογή της παρούσας σύστασης και την επιτόπια κατάσταση και, εφόσον απαιτείται, θα προτείνει προσαρμογές στην παρούσα σύσταση, ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι αλλαγές στις μεταναστευτικές ροές.
- (22) Η Επιτροπή ανακοίνωσε επίσης ότι, σε τέσσερις μήνες από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας σύστασης, θα υποβάλει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο, έκθεση σχετικά με την εφαρμογή της και, με την ευκαιρία αυτή, ενδέχεται να προτείνει τροποποιήσεις με βάση την αποκτηθείσα και τις περιστάσεις,

ΣΥΝΙΣΤΑ:

1. Η Αυστρία, η Γερμανία, η Δανία, η Σουηδία και η Νορβηγία να εξακολουθήσουν να διενεργούν αναλογικούς, προσωρινούς συνοριακών ελέγχων για μέγιστη περίοδο έξι μηνών, αρχής γενομένης από την ημερομηνία έκδοσης της παρούσας εκτελεστικής απόφασης, στα ακόλουθα εσωτερικά σύνορα:

- η Αυστρία στα χερσαία σύνορα μεταξύ Αυστρίας και Ουγγαρίας και μεταξύ Αυστρίας και Σλοβενίας·
- η Γερμανία στα χερσαία σύνορα μεταξύ Γερμανίας και Αυστρίας·
- η Δανία στους δανικούς λιμένες στους οποίους εκτελούνται δρομολόγια οχηματαγωγών πλοίων προς τη Γερμανία και στα χερσαία σύνορα Δανίας-Γερμανίας·
- η Σουηδία στους σουηδικούς λιμένες στη νότια αστυνομική περιφέρεια και στη δυτική αστυνομική περιφέρεια και στη γέφυρα του Öresund·
- η Νορβηγία, στους νορβηγικούς λιμένες στους οποίους εκτελούνται δρομολόγια οχηματαγωγών πλοίων προς τη Δανία, τη Γερμανία και τη Σουηδία.

2. Τα κράτη μέλη θα πρέπει να ενημερώνουν σχετικά τα υπόλοιπα κράτη μέλη, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και την Επιτροπή.

3. Ο έλεγχος των συνόρων θα πρέπει να είναι στοχοθετημένος και να περιορίζεται ως προς το πεδίο εφαρμογής, τη συχνότητα, τον τόπο και τον χρόνο στα απολύτως αναγκαία για την αντιμετώπιση της σοβαρής απειλής και για την προστασία της δημόσιας τάξης και της εσωτερικής ασφάλειας. Το κράτος μέλος που διενεργεί έλεγχο στα εσωτερικά σύνορα σύμφωνα με την παρούσα εκτελεστική απόφαση πρέπει να επανεξετάζει τακτικά την αναγκαιότητα, τη συχνότητα, τον τόπο και τον χρόνο των ελέγχων, να προσαρμόζει τους ελέγχους προς το επίπεδο της απειλής που αντιμετωπίζει, καταργώντας τους σταδιακά, όπου αυτό είναι σκόπιμο, και να υποβάλλει έκθεση στην Επιτροπή κάθε δύο μήνες.

Βρυξέλλες,

*Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος*